

Redacția, Administrația,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrația în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke,
Nicolfoiger, Anton Oppelke, J.
Demmer, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; in
București: Agenca Havas, Suc-
cursale de Roumanie; in Ham-
burg: Karolyi & Laebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 8 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII

„Gazeta“ iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrația, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
senu 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 135.

Brașov, Sâmbătă, 17 (29) Iunie

1895.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1895 st. v.

se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și spri-
jinitorii foștei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 8 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrația
„Gazetei Transilvaniei“.

Noul ministeriu engles.

Brașov, 16 Iunie v. 1895

Scim, că dintr'o cauză foarte ba-
gatelă, în Anglia a izbucnit la in-
ceputul acestei săptămâni criză mi-
nisterială.

Crisa acesta și-a avut începutul
în ședința parlamentului, în care mi-
nistrul de război Campbell a rapo-
rtat, că prințul de Cambridge, a-
decă unchiul reginei Victoria, se
retrage din activitate după 40 ani
de serviciu. Prințul fusese 40 ani
comandant suprem al armatei en-
glese, în care timp a dat dovezi de
conștiințioasă și dibăciă în înalta
sa funcțiune. El s'a retras din cauza
bătrânețelor adânci, și camera în-
trăgă a dat expresie recunoștinței
sale față de meritele bătrânului mi-
litar.

În legătură cu acest incident,
ministrul de război a făcut o schiță
generală de schimbări reclamate
în urma depărțării comandantului
suprem dela postul său. De aici s'a
născut o discuție infocată asupra
ceștiunei cartușelor, în decursul căreia
oposiționalul Brodrick a constatat,
că armata n'are încă cartușele ne-
cesare. Alt-fel a vorbit ministrul, și
alt-fel stau de fapt lucrurile; pro-
pune deci, ca din salariul ministrului
de război să se subtragă 100 funți
sterlingi. Asupra propunerii s'a ce-
rut votare, și 132 au votat pentru,
er 125 contra propunerii, care, prin
urmare, s'a primit cu majoritate de
7 voturi. În urma acesta cabinetul
Rosebery și-a dat dimisia, și regina
i-a primit-o.

Acesta este, după rapoartele dia-
relor, istoricul celei mai nouă crize
ministeriale din capitala Angliei.

În urma demisiunii lui Rose-
bery și a colegilor săi din cabinet,
regina a chemat la sine pe șeful
conservatorilor, lordul Salisbury, în-
credințându-l cu formarea noului ca-
binet. Salisbury a primit mandatul
și, după cum este cunoscut deja ce-
titorilor noștri, noul cabinet s'a com-
pus în frunte cu fostul ministru-pre-
ședinte înainte de Gladstone și Ro-
sebery.

Așa dără este vorba aici de o
învingere a thory-lor asupra wigly-lor
englesi, în lupta parlamentară, care
decurge între aceste două partide
mai ale Engliterei de atât amar de
timp.

Înainte de asta cu câți-va ani
stăpânii situației în „țera constitu-
ționalismului“ erau, ca și acum, thory
în frunte cu actualul ministru pre-
ședinte engles Salisbury. Ei purtau
o luptă desperată contra elementelor
autonomiste și liberale al căror
șef era Gladstone, cel mai popular
bărbat de stat din câți a avut En-
glitera în timpul din urmă. Sciut
este, că Gladstone și-a pus ca prin-

cipiu marea reformă a autonomiei
Irlandiei, și combătea puternic pen-
tru bilul Home-rule. În lupta acesta
Gladstone s'a unit cu partida na-
țională irlandesă, liberalii încă s'au
alăturat la această reformă, și Glad-
stone, având majoritatea, a venit în
fruntea afacerilor.

După cât-va timp însă el s'a
retras, de ore-ce o fracțiune dintre
liberalii nu mai voia să sprijinească
ideia națională irlandesă, și ast-fel a
rămas la guvern Rosebery, care avea
acum în contra sa pe conservativi,
pe unioniști și pe liberalii disidenți,
cari trecuseră în opoziție. Sub gu-
vernul-Rosebery ceștiunea irlandesă
a amuțit, fracțiunile liberale însă
totuși nu s'au putut uni, și impre-
jurarea acesta a fost mai ales cauza,
pentru-care și acest al doilea guvern
liberal și-a dat dimisia, rămânând ca
locul lui să-l ocupe acum dușmanii
vechi și încarnați ai autonomiei Ir-
landiei, în frunte cu lordul Salis-
bury.

Dér afară de acesta mai sunt
și alte cauze, pentru-cari se dăce și
se susține, că a trebuit să cadă fos-
tul cabinet engles. Rosebery, moș-
tenind programul politic al lui Glad-
stone, s'a făcut de ură și certă înă-
untru prin împrejurarea, că, fidel
măestrului său, spriginea înafară ele-
mentele asupra din Balcani. În
ceștiunea armână el luă poziție ho-
tărită, esoperând dela cabinete o
demarșă comună la guvernul din
Constantinopol, dela care cerea în-
troducerea de reforme umanitare,
cari să facă posibilă o consolidare
ore-care în raporturile Orientului cu
Occidentul. Dușmanii lui îi luară în
nume de rău acesta, imputându-i,
că se amestecă în afacerile altor
state, prin ceea-ce ar compromite
prestigiul Angliei în Europa. Ba au
mers așa de departe cu învinuirile
lor meschine, încât îl bănuiau di-
rect, că vré să turbure Orientul și
că își întinde mâna până și între

„bandiții“ din Macedonia, cari toc-
mai acum s'au „răsculat“ contra
Turciei.

Va să dăce cabinetul-Rosebery
ar fi cădut jertfă a reacțiunii.

Locul lui îl ocupă acum noul
cabinet-Salisbury, care atât prin
trecutul, cât și prin principiile poli-
tice de care este condus, este cu desă-
vârșire opus antecesorului său. Salis-
bury este hotărît omul tradițiilor
vechi englese, adecă stânginitorul
nisuințelor spre libertate și auton-
miă. Sub firma, că vré să pădăce
Anglia de-o disolvare înăuntru, el
asupresce pe Irlandesii și nici nu vré
să scie de postulatele lor drepte
pentru autonomia acelu pământ,
care e saturat cu atâta sânge de-al
martirilor cauzei libertății Irlandei.
Și, fidel principiilor lui retrograde,
el n'are inimă și simț nici pentru
causa libertății popórelor oprimate
din Orient, și ast-fel se crede cu
drept cuvânt, că sub guvernamentul
său va stagna și va pierde mult
ceștiunea orientală.

Semnificativ pentru nou creată
situația în Anglia este, că întrăgă
presa maghiară se bucură de ve-
nirea lui Salisbury la putere, sperând
dela el, că va contribui mult, pôte
hotăritor, ca mișcarea de indepen-
dență și libertate a popórelor asu-
prite din Balcani, să fiă sufocată, și
prin alăturarea Angliei la tripla ali-
anță, să dăinuască încă lung timp
stările de adă.

De acesta noi Românii însă n'a-
vem cauză de a-ne bucura, și pe cât
de mult regretăm regretarea lui
Gladstone și Rosebery dela condu-
cerea puternicului stat engles, pe
atât de puțin ne înveselesce reve-
nirea la putere a lui Salisbury, ad-
versarul declarat al nisuinței popó-
relor asupra spre autonomiă și li-
bertate națională.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Femeia.

De W. Irving.
(Fine.)

— „Dér cum vei tăinu dinaintea ei?
Trebuie să scie chiar și numai din motivul,
ca în modul vostru de viață, să puteți face
schimbările de lipsă. De aici înainte nu pu-
teți trăi, ca până-acum“.

La cuvântul acesta, el se cutremură
de durere.

— „Însă acesta să nu te îngrijască“
continuai. „Sunt convins, că tu nici odată
n'ai căutat fericirea în forma esterióră; și
mai ai încă amicii, amicii adevărați și cre-
dincioși, cari nu te vor stima mai puțin
din pricina, că locuința nu-ți va fi așa de
splendidă: ș'apoi de sigur, că n'ai nevoie
de palat, ca să poți fi fericit cu Maria“.

El mă întrerupse convulsiv:

— „Dér eu așa fi fericit cu ea, chiar
și într'un bordeu! Eu așa soi trăi cu ea
modest, chiar lipiți pământului. Cu ea —
cu ea, Dumneșeu s'o binecuvinte! s'o bine-
cuvinte“ erupse el c'o gingășii pasionată.

— „Crede-mi amice“ i-am dis prin-
dându-i mâna „crede, că și ea ar fi
tot așa de fericită cu tine. Mai mult: va fi
mândră. Scirea acesta va deștepta totă
energia amoriță a sufletului ei, totă gin-
gășia ei; căci se va bucura, decât îi do-
vedesc, că numai pentru ea te iubesc.
Este o schinteă în ori-ce inimă adevărată
femeiască, care se ascunde fără de veste
pe timpul când străluce sórele fericirii, dér
care se aprinde și arde strălucitor în nóptea
nenorocirilor. Nicî-odată bărbatul nu soie,
ce are în femeia sa, nu soie, ce ânger aju-
tător este ea, până când n'a mers pân'
la capătul drumului încercărilor“.

Seriositatea vorbelor mele și pôte
chiar și tablourile țesute în ele, au răpit
închipiirea agitată a lui Leslie. Sciam, cu
cine am de a face, și vedând efectul, am
mers mai departe pe urmele începute, pân'
ce mi-a succes în fine a-l indupleca, să
mărgă acasă și să spună nevestei sale
totul.

Mărturisesc, că mă temeam totuși în-
cât-va de rezultat. În cele din urmă, cine
pôte conta la puterea sufletescă a unei fe-
mei, care și-a trăit viața numai în plăceri?

Cine soie, decât ambiția ei nu se va revolta
contra umilirilor, înainte cărora e postată?
Cine soie, decât sufletul ei nu este ținut
prisonier de acel cerc strălucit, în care a
trăit până acum? Și afară de acesta, fal-
imentul este împreunat în cercurile distinse
ou atâta dispreț supărător și chinuitor, cum
nu este cunoscut în alte pături sociale.
C'un cuvânt, în celaltă dimineața n'am pu-
tut să vorbesc fără ore care temere cu
Leslie. Atunci vorbise deja cu nevastă-sa.

— „Și cum a primit lovitura?“ îl în-
trebai.

— „Ca un ânger! Ar fi creșut omul,
că simția o ușurare, fiind-că mi-a înleștat
grumađii cu brațele și m'a întreat, decât
dintr'atât stă, ceea ce de câte-va zile mă
face nefericit? Dér sêrmana copilă“, a
adaus Leslie „nu se va puté deda cu schim-
barea, ce ne stă înainte. Ea n'are despre
miseriă decât o concepțiune îngustă: nu-
mai în versuri a cetit despre ea, în vier-
suri, unde miseria este idealisată împreună
cu iubirea. Până acum nu simte lipsuri,
incă nu e despoiată de splendórea obic-
nuită, de comoditate. Dér decât vom fi în-
trat în miseriă, în lipsele sêrăciei, în mi-

cile umilirii, va fi numai atunci adevărată
încercare“.

— „Însă acum“ i-am dis „după-ce ai trecut
peste ce a fost mai greu și i-ai făcut cunoscut
lucrul, cu oât vei aduce mai curând la
cunoștința publică nenorocirea, cu atât mai
bine. Sigur, că va fi ceva chinuitor, pân'oe
vei spune-o; dér vei trece și peste asta.
Pe cei falți nu-i chinuesce numai miseria;
mai mult pseudo-rușinea, lupta între su-
perbiă și taraba gólă, susținerea aparenței
góle, care nu duréză mult. Ai curagiu, ca
să apari sêrac, și atunci ai luat cea mai
durerósă îmbucătură a miseriei“.

În partea acesta l'am aflat pe Leslie
cu totul pregătit. În el nu era o rușine
falsă, er nevasta lui abia aștepta, ca ei să
se arangeze corespundător raporturilor
schimbate.

Peste câteva zile mă visită. El își
vându-se casa și-și închiria o căscióră de
sat în provincia, câteva césuri depărta-
re de oraș. Totă ziua trimetea mobile, deși nu-
i prea trebuiau multe pentru noul arangia-
ment. Din mobilierul de mai înainte ven-
du-se tot, afară de harfa soției sale. Acesta,
dăcea, este forte strins legată de gândirea

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Iunie.

La 26 Iunie n. s'a încheiat sesiunea delegațiilor. În vorbirea sa de închidere, contele Andrassy Aladár, președintele delegației ungare, le dăse delegațiilor să se bucure, că oel puțin Maiestatea Sa și-a exprimit mulțumirea față de ei, deoarece și așa, reîntorcându-se acasă, cu greu vor fi întâmpinați cu recunoștință, căci rezultatul activității lor se reduce la luarea măsurilor de-a consuma milioane și milioane de floreni. Prevestirea lui Andrassy este adevărată, căci nici unul dintre diarele ungueresci nu se exprimă favorabil asupra activității delegațiilor din acest an. „*Hazánk*” dăce, că această sesiune a delegațiilor nu merită o înmormântare de primul rang, deoarece nici odată desbaterele delegațiilor n'au fost atât de secl o acum, când orice critică asupra continuei urcări a cheltuelilor militare este de mult exploatată. — „*Nemzeti Ujság*” dăce, că rolul partidei guvernamentale în delegații a fost cea mai perfectă predare și capitulare dela Șiria. — „*Egyetértés*” conchide din rezultatul sesiunii din est an a delegațiilor, că nu e altă scăpare pentru Maghiari, decât numai sucind gâtul pactului dela 1867 și a celorlalte creaturi ale acestui pact.

Foia unguerescă „*Nemzeti Ujság*” ocupându-se cu starea financiară a Ungariei dăce următoarele: „Percepțiunile cele mai însemnate ale bugetului de stat de cât-va timp scad în continu. Visteria statului stă pe de-o parte în fața unor noue instituții, cari s'au proiectat și se vor proiecta, ér cheltuelile acestor instituții au fost evaluate cu prea puțin. În bugetul viitor însă ele vor trebui să fiă introduse cel puțin aproximativ, și nu mai e speranță să se pótă acoperi de unde-va erogațiunile, cari vor urma. În ministerul de finanțe se așteptă cu nedumerire și mare îngrijire stabilirea viitorului buget, care, deoa va fi preliminar pe base reale, atunci are să constate un deficit surprinzător.”

Din Londra se telegrafiază că din Tientsien i-se scrie lui „*Times*” acoo circulă sciri neliniștitoare în urma cărora, Japonia fortifică frontiera Tsao-Tung. Corespondentul berlines al lui „*Standard*” crede, că între Germania, Anglia și Japonia se vor stabili raporturi foarte intime, deoa Salisbury ia conducerea afacerilor Englierei. La grupul acesta de puteri se vor alătura și Statele-Unite din America pentru a contrabalansa în Orientul depărtat amicitia ruso-francesă.

Din Triest se depeșeză, că diarul „*Mattino*” aduce, sub mare rezervă, scirea, că împăratul Francis Iosif și-ar fi exprimat dorința, față de regele Umberto, că i-ar plăcé, deoa flota italiană, care a luat parte la serbările din Kiel, ar veni la Triest din incidentul punerei în circulația a vaporului „*Wien*”. — „*Gaulois*” din Paris dăce, că

flota germană va reîntorce visita la toate flotele, cari au participat la deschiderea canalului nord-ostic, așa-déră și flotei franceze. Cu ocazia acesta împăratul german ar trimite președintelui *Faure* un autograf, însoțit de ordiul vulturului-negru.

Din Londra se telegrafiază, că *Balfour* a dat o proclamația electorală, în care dăce, că fostul guvern engles ar fi fost dator, conform praxei constituționale, să recomande reginei disolvarea parlamentului. În cazul acesta unioniștii ar fi ușurat în toate privințele rezolvarea afacerilor urgente. Fostul guvern însă a lăsat altora această datoriă, și ast-fel *Salisbury* s'a angajat la formarea cabinetului, ca să pótă apela la alegători.

Privitor la deputațiunea bulgară la Petersburg se telegrafiază din Sofia, că St. Sinod a declarat, că nu va fi reprezentat în acea deputația. Metropolitul Clement din Tirnovo însă va participa. Cu toate desmințirile, deputația va pleca cât de curând la Petersburg, ca să pună o coronă pe mormântul Țarului Alexandru III.

Răscola în Macedonia.

În Macedonia lucrurile se incurcă tot mai mult. Telegramele oficiose însă își dau totă silința, ca să acopere pe cât se pótă serioșitatea evenimentelor din Balcani, atribuindu-le numai o importanță secundară. Eță scirile mai noue despre aceste serioșe evenimente:

Sofia, 26 Iunie.

Scirile, ce sosesc din *Küstendzil* sunt încă tot confuze și nu desvêlesc adevărata situația. După faimele răspândite de comitetele macedonene, lupta a ținut până ieri sêră târziu, în apropiere de Germani. Răsculații și-au făcut drum în interiorul țării, deși Turcii au primit ajutoșe însemnate. Nimeni nu pótă da deslușiri, că ce s'a întâmplat cu cealaltă parte a răsculaților; după scirile foilor opoșiionale mulți *Turci* au fost uciși, între ei și un colonel și un căpitan, ale căror cadavre au fost duse peste nopte în Palanca. Se susține, că dintre răsculați n'au dispărut, decât 14; conducătorul lor este un Bulgar cu numele *Nicolov*. Dintre răsculați 47 se luptă contra Turcilor și Arnauților nu departe de Vranja, la granița sêrbescă. Dintre ei, 5 vii și 6 morți au fost aduși în *Ciervengrad* pe lănci. Iritația creșce din ce în ce mai tare. Printre locuitorii se fac ofrande de tot soiul pentru răsculați.

Organul comitetului macedonén, „*Prava*”, adresază următorul apel către Bulgarii și Macedonenii din principat.

„De șapte zile continuă vitejii noștri răsculați lupta lor eroică pentru eliberarea patriei noastre și contra tirăniei de cincil secolii. Deși ostășimea turcescă și bașibo-

zucii i-au impresurat, totuși ei au năvălit înainte cu eroism și și-au continuat calea. Poporațiunea a primit cu însuflețire pe răsculați, și poporul din număröse sate și orașe s'a alăturat lor, îndată-ce a vădut, că numai prin opunere neînfriată și numai prin sânge își pot elupta scumpalibertate. Așasoim că în jur de *Kociansko* și *Presovo* Arnauții sêlbateci au prefăcut în cenuse mai multe sate. Un curier special, care a sosit din Bitolia, raportează, că alte două cete de răsculați — una din 100 capete, sub un voevod din Kostur, și alta din 200 capete, sub conducerea unui voevod din Treno — se luptă disprețuind mörtea, contra oștilor turcesci și a bașibozucilor.

„Frațiori! Când intrăgă națiunea prin de arma în mână, ca să învingă puterea tirăniei, în raport mai mare, ce ne așteptă pe noi, cari suntem fiii, frații ai aceleeași patrii asuprite? Ar fi rușine și batjocură, deoa tocmai în acest moment critic am lăsa patria în pericol! Ne-ar ride intrăgă lumea, urmașii ne-ar blăstema și istoria ne-ar judeca. Cei asupriți așteptă în tot momentul ajutor dela noi. Să arătăm dér din nou, că ne iubim patria, că suntem gata a ne jertfi averea și viața pentru libertate. Tot patriotul, fiă-oare, care voescce să fiă părtaș la eluptarea libertății omenesci, să grăbescă cu ajutorul său celor asupriți, cu ori și ce pótă și are.

„Frațiori! A bătut césul din urmă al sclăviei noastre; patria ne chiamă la luptă neînfriată contra tirăniei! Înainte déră! Să strigăm cu toții: Libertate, seu mörte! Trădescă revoluția macedonénă! Jos cu tirănia turcescă!”

Comitetul macedonén a rugat print' o telegramă pe generalul rus *Ignatiev*, să facă tot posibilul, ca Rusia să spriginescă pe răsculații macedoneni.

Viena, 26 Iunie.

Agentul diplomatic bulgar de aici trage la indoială încă scirea lui „*Temrs*”, care susține, că guvernul bulgar a rechiămat pe agentul său diplomatic din Constantinopol, *Constantin Dimitrov*.

Belgrad, 26 Iunie.

Scirile despre răscola din Macedonia sunt privite și acum cu rezervă. Guvernul n'a primit încă raport oficial. Guvernul a primit numai sciri din Sofia, cari corespund cu desvêșire informațiilor din diare. E mai pe sus de cri-ce indoială, că în lucru e amestecată mâna Comitetului de acțiune bulgar și că mișcarea din Macedonia e pregătită deja de ani de zile. E mare temere, că lucrul va lua o întorsătură foarte serioșă. Guvernul de aici urmăreșce cu mare atențiune evenimentele din Serbia-vechiă și din Macedonia, fiind-că aici Serbia are mari interese naționale. Deoa Bulgarii pășesc în acțiune, și Serbia va fi nevoită a face pașii corespunzători.

Sofia, 26 Iunie.

După cum anunță „*Agentia Balcanică*”, la ministerul de rășboiu a sosit dela frontiera țării scire telegrafică, care asigură,

că patrulă turcescă au trecut granița la 23 l. c. lângă Taurus spre sud dela Filipopol. Turcii au provocat pe Bulgarii să se retragă, și când Bulgarii n'au cedat acestei provocări, și-au săpat șanțuri în loc avantajos față cu trupele bulgare. Oșterul comandant bulgar a făcut raport despre acesta în Filipopol și a cerut întărirea cadrelor. Ministerul de rășboiu a luat imediat dispoșițiuni de întărire. O telegramă oficiosă din *Küstendzil* confirmă scirea, că în 9 Iunie pe teritor turcesc în jur de *Egri-Palanca* s'au întâmplat atacuri între trupe și răsculați. Oștașii turci au năvălit asupra unei bande de 25 membri și au bătut-o total. Opt ómeni au fost făcuți prizonieri și trei au fost uciși. Prizonierii bătuti în cătuși au fost transportați în Palanca și tot eioi au fost duse și capetele răsculaților uciși, espunénd-le la vederea publică, ca să însyre eróre.

Ținem să facem și noi o mică observare. Scirile, ce vin despre evenimentele din Macedonia, presentă lucrurile într'o lumină puțin primejdiosă pentru pacea europeană, reducénd totul la mici și neînsemnate frecări.

Deoa ne aducem însă aminte de evenimentele, cari au precedat marere rășboiu ruso-romăno-turc din 1877/78, în urma cărui s'au făcut mari schimbări în Peninsula-Balcanică, vedem, că și acest rășboiu s'a început din ciocniri neînsemnate, despre cari pașii turcesci dăceau, că sunt frecări cu „bandiții”. Și totuși, care a fost urmarea acestor „frecări” cu „bandiții” o scie ori-ce muritor din zilele noastre.

Nu e dér eschisă de loc posibilitatea, că și în 1895, ca și la 1875—77, scinteia mică să producă un foc mare, — ér pentru acesta pare că evenimentele din Macedonia sunt cel mai bun prognostic.

SCIRILE ZILEI.

— 16 (28) Iunie.

Esamenul de maturitate la școala comercială română din loc s'a ținut eri și alaltăeri, în 14 (26) și 15 (27) Iunie, fiind de față ca comisar din partea ministerului de instruțiune d. Carol *Kakujai*, din partea ministerului de comerț d l Francisc *Kóos*, ér din partea Consistoriului Metropolitan din Sibiu d-l Nicolae *Strévoiu*, președintele Eforiei din loc. Dintre 27 elevi, 3 au cădut la esamenul de classă, 2 au cădut la scripturistica, ér 1 s'a retras. La esamenul oral de maturitate s'au prezentat așa-déră 21 elevi. Dintre aceștia s'au declarat maturi cu forte bine următorii: V. *Baboic*, G. *Măciucă* și Clement *Boeriu*. Maturii cu bine: T. *Zernovean*, G. *Cristof*, G. *Furmică*, I. *Moldovan*, A. *Mureșan*, B. *Nencic*, E. *Vancu* și St. *Banciu*. Maturii cu suficient:

lui, aparține micului roman al iubirei lor, căci cele mai dulci momente ale primelor zile din căsătorie, au fost acelea, când plecat pe harfă asculta cântecele dulci ale iubitei sale. Am zimit la această esplicare a bărbatului amoresat.

Toceamă se pregătea să se reîntorcă, când această istorioră familiară începă să mă intereseze foarte mult, și fiind-că era o sêră foarte frumoșă, am plecat cu el.

Pe el îl mistuiseră ostelenile zilei, și cum mergeam, se cutundă în gânduri posomorite.

— „Sêrmană Maria!” rupse tăcerea, oftând greu din inimă.

— „Dór' nu i-s'a întâmplat ceva?” întrebai.

Mă privi impacient. — „Dér e nimio dóră, că a ajuns într'o situația atât de precară, într'o colibă strêntșosă....”

— „Dór a murmurat?”

— „Murmurat! Ea e plăcerea și veselia intrupată. Nici odată n'am vădut-o atât de voișă. E întrăgă iubire, gingășă, mângăere pentru mine.”

— „Suflet scump!” isbucni și din mine. „Tu te numesci sêrac, amice; scii óre, că nici odată n'ai fost atât de avut o acum, pentru-că nici odată n'ai sosit, ce comóră neprețuită poseđi în acea femeică.”

— „O, deoa am trece odată peste această primă întâlnire, tóte ar fi mai bine. Asta însă este prima și a adevăratei experiențe: ađi s'a mutat în sêrăcăoioșă noastră colibă; tótă ziua s'a frământat ou acele mobile modeste; dóră pentru întâiași dată a sosit, ce este munca casnică; ađi a vădut prima dată o casă, din care lipseșce tot, ce pretinde gustul distins, ba dóră chiar și comoditatea; și pótă că acum ea obosită, deprimată șede și se odihnesce, sfărmandu-și capul cu lipsele viitorului.”

În acest desen era ceva verosimil, ceva, ce greu s'ar fi putut combate; ast-fel déră o incurcăm mai departe tăcuți.

Abătându-ne din drumul de țără pe-o cale strimță, umbrită de șirul des al arborilor pădurii, privirăm casa lui Leslie închisă de lume. Infățșarea ei era destul de modestă și puté să mulțumescă chiar și pe

cel mai fantastic poet; era însă totuși o casă atrăgătoare dela țără. La un capet, de jos până sus o acoperea vițe de vie sêlbatecă; ceva mai departe căți-va arbori își întindeau crengile spre ea; am observat și câte-va rêvare cu flori arangiate cu gust în jurul uși și pe pașiște dinaintea casei. Dela mica pörtă de gratii, ducea o cărare șerpuitore prin tufș până la ușa casei. Apropiându-ne, glas de cântec ne lovi urechia. Leslie mi-a strins brațul; ne-am oprit și am ascultat. Era vocea Mariei; c'o simplitate pëtrundătoare esecuta un mic cântec predilect al bărbatului ei.

Mâna lui Leslie tremura pe brațul meu. El păși mai înainte, ca să audă mai bine. Sub pașii lui nisipul cărtăi. Atunci apără în ferăștră o față senină, strălucitoare, apoi dispără érá-și; după acesta se audiau nisece pași ușori, și Maria venia sârind spre noi; era îmbrăcată într'o haină modestă și albă, în përu cu câte-va flori de câmp, cu obrazii rumeni și întrăgă întreguță numai zîmbet și veselie. Nici odată n'am vădut-o atât de fermecătoșe.

— „Iubitul meu George” strigă ea înaintea lui. „Numai ce veniși în urmă! Te-am așteptat într'una, sburam mereu la capetul drumului, și de-acolo priveam, că óre nu vii? Én uite, după casă este un arbor frumos, am dus masa sub el; și am cules frați așa de minunate din grădină—sciu, că-ți plac — și am lângă ele smântână admirabilă. Dumneșeule”, dăse ea, punéndu-și brațele în brău și privind veselă în ochii lui „cât vom fi de fericiți.”

Sêrmenul Leslie nu-și mai încăpea în piele. Își strinse nevasta la piept, o îmbrățișă, o sêrută, și nu putea vorbi, numai ochii i-se umplură de lacrimi. Și după aceea de multe-ori își spunea el mie — deși mai târziu sörtea lui se întorse spre bine și viața îi era cu adevărat fericită — că o fericire atât de neesprimabilă, ei n'a simpit nici-odată, ca atunci.

T. H. P.

A. Cristea, N. Dobrin, I. Ilie, V. Răpescu, I. Stinghe, I. Zărnovean, G. Budnar și N. Arjoca, ér 2 inși s'au respins din câte-un obiect până la toamnă.

—o—

Din Blașiu se scrie, că în 26 Iunie n. s'a început ancheta, care a ținut de dimineața până seara. Primul interogat a fost studentul Băieș. Procurorul Csiki l'a scutit și l'a învârtit în totă forma, numai ca să scotă cea compromițător. Intrebările țin-teau mai ales la împrejurarea, că din al cui indemn, séu cu scirea și cu aprobarea profesorilor s'a pus pe tablou devisa cu pricina? Cei cinci elevi interogați alaltăeri au declarat, că propunerea de a-se pune devisa „primejdiosă“ a făcut-o studentul Tiberiu-Brediceanu (din Lugos) și că ceilalți au primit-o. Dintre profesori însă n'a știut nimeni despre devisa. O scire telegrafică a „Tribunei“ spune, că ieri s'a continuat interogatoriul, fiind ascultați până acum 20 maturisanți. Ancheta decurge liniștit și răspunsurile sunt calme.

—o—

Un nou liceu în România. În orașul Ploesci s'a pus zilele trecute piatra fundamentală a unui nou liceu. După terminarea solemnităților primarul orașului, împreună cu un număr însemnat de cetățeni, au adresat regelui Carol în Sinaia următoarea telegramă: „Sire! Aducem respectuos la cunoștința Majestății Văstre, că aici s'a pus piatra fundamentală a noului local de liceu în prezența d-lui ministru al cultelor și instrucțiunii publice și în asistența tuturor autorităților constituite. Cetățenii ploesceni, cari au luat parte la această sărbătoare, în număr considerabil, mulțumindu-vă cu recunoștință pentru numeroasele institute culturale, ce se clădesc prin indemnul puternic al Suveranului României, fac urările cele mai călduroase pentru lunga domnie a Majestății Văstre spre binele și fericirea țerei. Să trăești, Sire, Să trăească M. S. Regina. Suveranul României a răspuns primarului prin următoarea telegramă: „Am primit cu viue mulțumiri vestea, că s'a pus temelie noului liceu S-ții Apostoli Petru și Pavel. Doresc, ca acest local al învățământului să se ridice cât mai grabnic pentru folosul ținerimei și pentru împodobirea orașului, a cărui dezvoltare și propășire mi-a fost în tot-deuna scumpă, cum scumpe îmi sunt călduroasele urări, ce-mi exprimați în numele cetățenilor. Carol“.

—o—

O foiță americană oprită. Ministrul unguresc de interne a oprit intrarea pe teritoriu ungar foiței americane „Sloboda“, ce apare în San-Francisco, pe cuvânt, că e redactată în spirit „anti-patriotic“ față cu statul ungar. — Soim, că Slovaci emigrați din Ungaria, posed actualmente în America vre-o trei diare politice, în cari își espun plângerile lor, pe cari în foile din patriă nu le pot espune, fiind-că îi bagă în temnițe.

—o—

Un ajutor pentru înfrumșetarea internă a noiei biserici române gr. or. din Doboli-inferior, în sumă de 150 fl., s'a dat din partea ministrului de culte din fondul disponibil spre acest scop.

—o—

Concesiuni pentru deschidere de farmacii în România. La toamnă se va ține în Bucuresci concurs pentru obținerea de concesiuni de a deschide farmacii în mai multe localități din țară.

—o—

Un proces senzațional se va pertracta la Deva în ziua de 1 Iulie n. c. Acusat este un cojocar din Orăștia, cu numele Simon András, care își făcuse o pretenșiune de 13,000 galbeni asupra averei dăruite „Kulturegylet“-ului ardelenesc din partea răposatului conte Kun Kocsárd. Ungurii dic, că pretenșiunea acesta ar fi fost basată pe acte false, și de aceea Simon András este pus sub acușiune. Foile unguresci spun, că chiar și apărătorul acestuia, care este d-l Dr. Aurel Munteanu, avocat în Orăștia, ar fi pus sub acușiune. Cestiunea principală, asupra căreia va avé să decidă tribunalul din Deva este, decă Simon prin pretenșiunea acesta a comis un fapt punibil,

de-orece actele la cari s'a provocat el, chiar decă ar fi false, n'au fost întrebuintate pentru adevărarea dreptului, la care el își face pretenșiune. La totă întâmplarea, fiind vorba de „Kulturegylet“, va fi greu de isbutit pentru acusat.

—o—

Cununiă. D-l *Emilian Popovici*, inginer în Galați (România), se va cununa Dămi-neoă în 18 Iunie v. c. cu d-ra *Alexandrina Bolonașu* din Bucuresci. — Adresăm felicitările noastre cele mai sincere tinerei părechi.

—o—

Imprumutul ruso-chines. „Birseywa Wiedomosti“ dice, că sindicatul frances, care trebuia să emită imprumutul chinez n'a primit până acum nici un răspuns dela guvernul din Peking. Sindicatul a oferit guvernului rusesc 409 milioane cu 4 la sută. Guvernul rusesc are de gând de-a converti séu de-a spori fondurile băneii inperiului, séu de-a acoperi cheltuelile de construcție ale drumurilor de fier.

—o—

Concert. Sâmbăta și Dumineca viitoare va concerta la „Pomul verde“ renumitul Quartet în bucin (wald-horn) dela Opera din Budapesta. Inceputul la 8 ore seara.

Programa școlii Asociațiunii.

Primim din Sibiu a IX-a Programă a școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii transilvane, pe anul școlar 1894—5, publicată de Dr. *Vasile Bologa*, director. Cuprinsul: 1) Școlile superioare de fete, de Dr. V. Saftu; 2) Sciri școlare, de directorul. Din acestea din urmă însemnăm următoarele:

Personalul școlii a constat din: 1 director, 2 profesori, 2 profesore, 2 caticheti, 2 instructori și 5 instructoré. Personalul internatului: 1 director, 1 directórá, 1 medic de casă, 1 guvernantă și 2 bone.

Cele mai multe ore de învățământ au fost destinate pentru limba română și maghiară, s'a propus însă și limba germană în toate clasele; la limba francesă, care este obiect facultativ, au participat 51 eleve. La instrucția în piano au participat 45 eleve. Din limba maghiară, germană și francesă au avut elevele și câte 2 ore de conversație. Mare pond s'a pus apoi pe lucrul de mână și economia de casă, din acesta din urmă mai ales li-s'au predat elevelor cunoștințe teoretice pe cât de frumóse, pe atât de practice și folositoare. Religiuinea, aritmetica, geometria, fizica, igiena, geografia, istoria, desennul, musica vocală etc. toate acestea li-s'au propus elevelor într'un număr suficient de ore.

Numérul elevelor inmatriculate în cele patru clase ale școlii a fost 79, ér în cursul complementar 11, total 90. În internat au fost adăpostite 64 eleve; dintre acestea, 6 au fost din România, 5 din Bucovina, ér cealalte din diferite părți ale Transilvaniei, Banatului și Țerei unguresci.

Starea sanitară a elevelor a fost în decursul anului deplină mulțamitoare; s'au luat în privința acesta cele mai îngrijite măsuri; elevelor li-s'a dat ocaziune să facă preumblări cât se pôte de dese, să facă gimnastică, să patineze etc. În Postul Pas-oilor toate elevele s'au mărturisit și cuminecat. Esamenenele s'au ținut dela 25—28 Iunie n. c. Anul școlar începe la 1 Septemvre n. Taxa pentru primirea în internat este 200 fl. la an, plătibili înainte în 2 séu cel mult 4 rate. Didactrul e 2 fl. pe lună, taxa de inmatriculare 2 fl. Pentru instrucțiunea în pian și limba francesă se plătesc taxe separate.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de *Vasilie Moldovan*, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețul unui exemplar e: 50 cr. séu 1 corónă, plus 5 cr. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

In editura librăriei Carol Müller din Bucuresci (Calea Victoriei 53) a apărut:

„Polemice, Impersonalitatea și morala în artă. Socialismul și arta“, de *Petru P. Negulescu*. Form. mare 8° de 107 pag. Prețul 1 leu 50 bani.

SCRIRI ULTIME.

Crisă în Serbia.

Belgrad, 27 Iunie. Regele *Alexandru* a avut pertractări lungi cu *Pasic*, *Gruici* și *Vuici*, șefii radicalilor, îndemnându-i să pășescă la formarea unui cabinet radical. Se afirmă, că regele a rugat pe *Pasic* cu mâinile puse cruce, ca să primescă presidenția guvernului. *Pasic* însă a declarat în numele partidei radicale, că numai atunci va fi aplecat a face acesta, decă regele va restitui constituția dela 1889. Știut fiind însă, că la 1889 însuși regele a călcat constituția, el nu va pute implini condiția pusă de radicali.

Un ucaz al regelui deschide Scupștina pe săptămâna viitoare, ca să voteze imprumuturile contractate. Indată după votare, Scupștina se va disolva și se vor ordona nouă alegeri, ca să se înșghebeze o majoritate cât de neînsemnată pentru un ministeriu de tranșiță sub presidenția lui *Simici* agent diplomatic la Viena, ori *Garășanin* agent diplomatic la Paris. Noul cabinet va avé chijmarea să prelucre o nouă constituția în spiritul celei dela 1889, care să fiă primită de Scupștină și sancționată de regele.

După acesta cabinetul și-ar da dimisia și regele va da puterea în mâna radicalilor, cari se bucură de încrederea majorității țerii. Se va forma astfel cabinetul-radical, dorit deja acum de regele, sub presidenția lui *Pasic*.

Radicalii cer ađi dela regele să dea amnestia osendiților în procesul Cebinatz. Regele se teme, că radicalii ar primi astfel o nouă armă contra dinastiei-Obrenovici, pe care vor căuta s'o răstórne.

Noul ministeriu engles.

Londra, 27 Iunie. Afară de prințul *Dewonshire*, *Chamberlein*, *Hicks-Beach* și *Goeschen*, vor mai fi următorii miniștri: *Henry* interne; *Brodrick* răsbou; *Landsdowe* ministrul Indiilor; *Lory* secretar de stat pentru Irlanda; *Courtney* comerț; *Chaplin* agricultură; *Derby* postă și telegraf.

Tôte partidele se pregătesc în stil mare pentru alegeri. *Irlandesii* sunt foarte indignați; ei vor să pună din nou cestiunea home-rule contra lui *Salisbury*.

Răscóla din Macedonia.

Belgrad, 29 Iunie. Guvernul sêrbesc a trimis șese emisai în Macedonia, ca să facă propagandă în favórea Sêrbilor. Consulul sêrbesc din Pristina a intervenit pentru lichidarea a doi emisari sêrbi, cari făceau propagandă sêrbescă în Macedonia și Serbia-veche încă de mult. Ei au fost escortați imediat la granița sêrbescă.

Constantinopol. 27 Iunie. În cercurile diplomatice se vorbesce, că marele vezir *Said-pașa* vré să-și dea dimisia din diferențe cu colegii săi, în vederea situației politice. Nu se crede, că Sultanul îi va primi dimisia.

DIVERSE.

Avarul și doctorul. Diarele din Beyruth istoricesc, că un locuitor tot așa de bogat, ca și sgârcit din acest oraș, bolnav de cataract la amândoi ochii, se decise a-se lăsa să fiă operat. El trată cu un doctor, care se însărcină să-l vindece pentru o plată de 50 lire sterline. Operația a fost practicată pe un ochiu cu cel mai mare succes, dér când doctorul se prezentă la clientul séu spre a-i opera celălalt ochiu, bolnavul refuză de a-se lăsa dicénd, că vedea destul

cu un ochiu și că prefera mai bine să rămână chior decăt sêrac. El oferí să plătescă jumătate din prețul convenit. Pentru că operația ambilor ochi nu costa decă 50 de lire sterline, aceea a unui ochiu nu valora decă 25; acesta e calcul aritmetic din cele mai simple. Dér doctorul nu-l ascultă și-i reclamă cele 50 de lire oferindu-se de-a opera și celălalt ochiu. El preține, că stabilise un preț moderat în vederea unei îndoite operațiuni. Regele *Solomon* însuși ar fi fôrte încurcat de-a tranja acest diferend.

Pieptănături vorbitóre. Japonesele au un mod de a și potrive părul în așa chip, încât să se deosibescă fetele de măritat de cealalte, véduvele neconsolabile și cele consolabile. Fetele, cari doresc să găsescă un soț, își fac o pieptănătură înaltă în partea de dinainte a capului și aședă părul în formă de evantaliu, ornându-l cu ace de aur séu de argint. O véduvă, care caută un al doilea bărbat, își piaptănă părul în formă de „coc“, pe care îl aședă orizontal. Aceea, care vré să rămână credincioasă până la mórte, își tunde părul scurt și-l piaptănă în sus. E bine însă să spunem, că se găsesc fôrte puține femei peptănate în acest chip.

Cele mai mari păduri din lume. De și civilizația noastră despăduréză cu o fregiesie regretabilă, mai există păduri frumóse în lume. Cele din provinciile *Q. bec* și *Ontario* din Canada măsură 2700 kilometri de lărgime și 1000 kilometri în lungime. În valea *Amazónelor* pădurile acoperă o regiune de cel puțin 3.300 kilometri lungime și 2000 kilometri lărgime. În centrul Africeii exploratorii semnaléză existența unor regiuni forestiere de nu mai puțin de 4800 kilometri lungime dela Nord la Sud, și a căror lărgime, deși nu se cunoșce esact, e tot așa de enormă. Siberia posedă păduri întinse, formate mai mult din coniferi atât de deși că nu se pôte umbla printre ei. Pomii acestia deși și înalți, opreso sórele arctic și vênétorul care are nenoro-cirea să nu-și însemneze drumul, riscă să piară de fómé séu de frig înainte de a-și regăsi calea în mijlocul acestor arbori, cari sémnă unul cu altul.

Cine vrea să câștige 500,000 lei? În Senatul Statelor-Unite s'a depus un bill, pentru a autoriza guvernul de-a acorda un premiu de 500,000 de lei aceluia, care ar inventa în or-țe parte a lumii, până în anul 1900, un aparat de navigațiune aeriană, care să fiă capabil de-a transporta voiajori și mărfuri în condițiuni de siguranță și cu o repezițiune de 48 kilometri pe oră. D-l *Brice*, raportorul acestui bill, spune între altele că rezolvirea acestei probleme ar fi unul din cele mai mari evenimente ale istoriei omenirii și ar pute avé nisce urmări incalculabile. Comisiunea consideră că votul bilului ar fi un nou stimulent pentru cercetătorii, cari se ocupă de problema navigațiunii aeriene. Avis celor ce vor să se înbogătescă și vor să capete un nume nemuritor!

Adâncimea oceanelor. *Karl Karstens*, dela *Kiel*, a comparat diferitele aprecieri a adâncimei oceanelor, formulate de calculatori cu ajutorul diferitelor metode în usagi. Chipurile de-a opera sunt 3: 1) a măsura suprafețele pe o hartă cu un planimetru; 2) a calcula suprafețele profilor succesive luate la intervale de 50 de latitudine; 3) a lua adâncimea medie a sondagiilor pe mică suprafețe limitate și a-le combina pentru a avé adâncimea medie. *Murray* și *Penk* au lucrat după prima metodă modificată, și au determinat ca adâncimea medie respectiv 3797 m. și 3650 m. *Heiderich*, prin a doua metodă, a găsit 3438 m. *Krüm-mel* prin a treia metodă, a obținut 3320 m.; *Karstens* profitând de numeroase sondagii făcute dela 1886 înóce, conchide că adâncimea medie a océnelor e de 3496 m. Valórea maximă probabilă e de 3623 m. și valórea minimă 3377 m. Adâncimea medie a océnelor Pacific trebuie să fie de 3320 m. aceea a océnelor Indian 3593, și aceea a océnelor Atlantic 3160 m.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Iunie 1895.

Table with exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from Vienna.

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Iunie 1895.

Table with market prices for various goods like flour, oil, and other commodities from Brașov.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea Gazeta Transilvaniei.

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască să arăta în deosebi, când voiesc ca în România să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Advertisement for Casa de bancă JACOB L. ADLER, Brașov. Piata mare Nr. 1. Sibiu. Includes details about bank services, interest rates, and contact information.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghirișu - Turda, Copșa-mică - Sibiu - Avrigu - Făgărașu, Simeria (Piski) - Hunedóra, Brasov - Zernești, Mureș - Ludoș - Bistrița, Arad - Timișóra, Cucerdea - Oșorheiu - Regh-săsesc, Careii-mari - Zelău, Sighișóra - Odorheiu-sęcuesc.

Nota: Orela însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceta de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnă orela de nopțe.